

Obsah

Seznam použitých zkratek

ČÁST I

OBEČNÁ ČÁST

1. Obecná charakteristika rodinného práva

Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.

1.1 Rodina a společnost ✓	8
1.2 Pojem a předmět rodinného práva, místo rodinného práva v systému práva ✓	12
1.3 Principy rodinného práva ✓	16
1.3.1 Princip blaha dítěte	17
1.3.2 Princip rovnosti subjektů rodinného práva ✓	20
1.3.3 Princip vzájemné pomoci	21
1.4 Historický vývoj a prameny rodinného práva ✓	22
1.4.1 Vývoj právní úpravy rodinného práva na našem území ✓	22
1.4.2 Prameny rodinného práva ✓	28

2. Rodinněprávní vztahy

2.1 Pojem, podstata a kritéria klasifikace rodinněprávních vztahů ✓	34
2.2 Specifické rysy rodinněprávních vztahů a jejich obecná charakteristika	38
2.3 Prvky rodinněprávního vztahu	40
2.3.1 Subjekty rodinněprávních vztahů	41
2.3.2 Předmět (objekt) rodinněprávních vztahů	43
2.3.3 Obsah rodinněprávních vztahů	44

Vybraná literatura k rodinnému právu

46

ČÁST II

MANŽELSTVÍ

3. Pojem manželství – všeobecný výklad	
<i>Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.</i>	50
4. Zasnoubení	53
5. Vznik manželství	54
5.1 Prohlášení snoubenců	54
5.2 Předodдавkové řízení	59
5.3. Občanský sňatek	61
5.4 Církevní sňatek	64
5.5 Uzavření manželství zástupcem	68
5.6 Manželství uzavírané v cizině	69
6. Neplatnost a neexistence manželství	70
6.1 Obecné úvahy	70
6.2 Neplatné manželství	71
6.2.1 Porušení principu monogamie (<i>impedimentum ligaminis</i>)	72
6.2.2 Příbuzenský vztah (<i>impedimentum consanguinitatis</i>)	73
6.2.3 Nedostatek věku (<i>impedimentum aetatis</i>)	74
6.2.4 Duševní porucha	76
6.2.5 Vady právního úkonu	78
6.2.6 Konvalidace neplatného manželství	79
6.2.7 Právní následky prohlášení manželství za neplatné	81
6.3 Zdánlivé manželství	82
6.3.1 Jednotlivé případy zdánlivého manželství	83
6.3.2 Problematika ust. § 104b zákona o rodině	84
7. Práva a povinnosti manželů	
<i>Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.</i>	88
7.1 Obecné úvahy	88
7.2 Osobní práva a povinnosti manželů	90

8.3.6 Řízení o rozvod manželství	132
8.3.7 Uznání a výkon cizích rozvodových rozsudků	135
8.4 Právní následky zániku manželství	138
8.5 Vyživovací povinnost mezi rozvedenými manžely	
<i>Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.</i>	139
8.5.1 Obecné úvahy	139
8.5.2 Vznik vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	141
8.5.3 Rozsah vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	144
8.5.4 Řízení o určení výživného rozvedeného manžela	145
8.5.5 Zánik vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	146
9. Jiné formy soužití	147
9.1 Registrované partnerství osob téhož pohlaví	
<i>Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.</i>	147
9.1.1 Obecný výklad	147
9.1.2 Vznik registrovaného partnerství	149
9.1.3 Vzájemná práva a povinnosti	154
9.1.4 Zánik registrovaného partnerství	159
9.1.5 Vyživovací povinnost po zrušení registrovaného partnerství	160
9.2 Nesezdané soužití	
<i>Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.</i>	161
9.2.1 Obecné úvahy ✓	161
9.2.2 Vymezení pojmů ✓	162
9.2.3 Osobní práva a povinnosti druha a družky	165
9.2.4 Majetková práva a povinnosti druha a družky	165
9.2.5 Vyživovací povinnost mezi druhem a družkou	165
9.2.6 Dědické právo druha a družky	167
9.2.7 Bydlení druha a družky	168
9.2.8 Vztahy druha a družky ke společnému dítěti ✓	169
9.3 Příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů	
neprovdané matce	170
9.3.1 Obecné úvahy	170

7.2.1	Základní práva a povinnosti manželů	90
7.2.2	Další práva a povinnosti manželů	93
7.2.3	Výkon povolání a pracovní uplatnění jednoho z manželů	96
7.2.4	Zákonné zastupování mezi manžely	96
7.2.5	Solidární závazky manželů	97
7.3	Manželské majetkové právo	98
7.3.1	Předmět společného jmění manželů	98
7.3.2	Možnosti smluvních modifikací předmětu společného jmění manželů	100
7.3.3	Vznik společného jmění manželů	100
7.3.4	Závazky manželů	101
7.3.5	Manželé a podnikání	102
7.3.6	Zánik společného jmění manželů	102
7.3.7	Vypořádání společného jmění manželů	103
7.4	Společné bydlení manželů	104
7.4.1	Právní důvody bydlení	105
7.4.2	Právní význam odděleného bydlení neboli odluky	107
7.5	Vyživovací povinnost mezi manžely	107
7.5.1	Obecné úvahy	107
7.5.2	Vznik vyživovací povinnosti mezi manžely	110
7.5.3	Rozsah vyživovací povinnosti mezi manžely	112
7.5.4	Řízení o určení vyživovací povinnosti	113
7.5.5	Zánik vyživovací povinnosti	113
8. Zánik manželství		
<i>Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.</i>		114
8.1	Zánik manželství smrtí jednoho z manželů	114
8.2	Zánik manželství prohlášením manžela za mrtvého	114
8.3	Zrušení manželství rozvodem	116
8.3.1	Obecné úvahy	116
8.3.2	Základní úprava rozvodu manželství (sporný rozvod)	119
8.3.3	Rozvod s tvrdostní klauzulí, ztížený rozvod	121
8.3.4	Tzv. nesporný (smluvený) rozvod	123
8.3.5	Rozvod manželství s nezletilými dětmi ✓	126

9.3.2 Práva neprovdané matky dítěte	173
9.3.3 Práva těhotné ženy	176
Vybraná literatura	179

ČÁST III

PŘÍBUZENSTVÍ

10. Pojem příbuzenství, švagrovství <i>Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.</i>	184
11. Určení rodičovství	186
11.1 Určení mateřství	187
11.2 Určení a popření otcovství	192
11.2.1 První domněnka otcovství	193
11.2.2 Druhá domněnka otcovství	198
11.2.3 Třetí domněnka otcovství	202
11.3 Popření otcovství nejvyšším státním zástupcem	207
12. Obecná charakteristika právního vztahu mezi rodiči a dětmi	209
Exkurz	
Státní příslušnost dítěte	213
13. Určení jména a příjmení	214
13.1 Určení jména	215
13.2 Určení příjmení	216
13.3 Změna jména a příjmení	218
14. Rodičovská zodpovědnost	220
14.1 Obecné úvahy	220
14.2 Právní úprava výchovy dítěte	223
14.3 Zastupování dítěte	226
14.4 Správa jmění dítěte	228
14.4.1 Správa jmění rodičů	228
14.4.2 Opatrovník pro správu jmění	231
14.5 Výkon rodičovské zodpovědnosti	233

14.5.1	Výkon rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k dítěti	234
14.5.2	Vzájemný vztah rodičů při výkonu jejich rodičovské zodpovědnosti	234
14.5.3	Výkon rodičovských práv ve vztahu ke třetím osobám	236
14.6	Pozastavení výkonu rodičovské zodpovědnosti, její omezení a zbavení	236
15.	Práva a povinnosti dětí vůči rodičům	240
15.1	Obecné úvahy	240
15.2	Práva dítěte vůči rodičům	240
15.3	Povinnosti dítěte vůči jeho rodičům	244
16.	Vyživovací povinnost mezi příbuznými	
	<i>Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.</i>	245
16.1	Obecné úvahy	245
16.1.1	Charakteristika právní úpravy vyživovací povinnosti	246
16.1.2	Druhy výživného	247
16.1.3	Konkurence druhů výživného	249
16.1.4	Rozsah výživného	249
16.1.5	Promlčení výživného	251
16.1.6	Přiznání výživného	252
16.1.7	Aktuálnost výživného	252
16.1.8	Splatnost výživného	253
16.1.9	Dobré mravy	253
16.1.10	Započtení výživného	255
16.1.11	Změna poměrů	255
16.1.12	Zánik výživného	255
16.1.13	Úhrada plnění za jiného	256
16.2	Vyživovací povinnost rodičů k dětem	258
16.2.1	Obecné úvahy	258
16.2.2	Vznik vyživovací povinnosti rodičů k dětem	258
16.2.3	Rozsah vyživovací povinnosti rodičů k dětem	261
16.2.4	Zálohování výživného	264

16.2.5	Řízení o určení výživného pro dítě	265
16.2.6	Trvání a zánik vyživovací povinnosti rodičů k dětem	266
16.3	Vyživovací povinnost dětí vůči rodičům	268
16.3.1	Vznik vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	268
16.3.2	Rozsah vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	270
16.3.3	Zánik vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	270
16.4	Vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými	271
16.4.1	Obecné úvahy	271
16.4.2	Vznik vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	272
16.4.3	Rozsah vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	275
16.4.4	Zánik vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	275
16.4.5	Řízení o určení vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	276
17.	Osvojení	276
17.1	Obecné úvahy	276
17.2	Pojem a druhy osvojení	278
17.2.1	Pojem osvojení	278
17.2.2	Druhy osvojení	278
17.3	Právní úprava	280
17.4	Předpoklady osvojení	286
17.4.1	Předpoklady osvojení obecně	286
17.4.2	Předpoklady stanovené pro nezrušitelné osvojení	302
17.4.3	Přeměna prostého osvojení v osvojení nezrušitelné	303
17.5	Řízení o osvojení a jiná řízení	303
17.5.1	Obecné úvahy	303
17.5.2	Incidenční řízení	303
17.5.3	Řízení o preadopční (zatímní) péči	304
17.5.4	Řízení o zprostředkování osvojení	305
17.5.5	Vlastní řízení o osvojení	307

17.6 Právní následky osvojení	308
17.7 Zrušení osvojení	311
18. Vztahy dítěte ke třetím osobám	312
18.1 Vztahy dítěte k příbuzným	312
18.1.1 Obecné úvahy	312
18.1.2 Vztahy dítěte k prarodičům	312
18.1.3 Vztahy dítěte k sourozencům	316
18.2 Vztahy dítěte k nevlastnímu rodiči	318
18.3 Svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče ✓	320
18.3.1 Obecné úvahy	320
18.3.2 Předpoklady a podmínky	321
18.3.3 Vymezení práv a povinností	322
18.3.4 Zánik právního vztahu	324
18.4 Pěstounská péče	325
18.4.1 Obecné úvahy ✓	325
18.4.2 Pojem	326
18.4.3 Právní úprava pěstounské péče	327
18.4.4 Předpoklady a podmínky pro vznik pěstounské péče	328
18.4.5 Zprostředkování pěstounské péče	332
18.4.6 Rozhodování o předpěstounské péči	333
18.4.7 Rozhodování o pěstounské péči	334
18.4.8 Práva a povinnosti pěstouna, dítěte a jeho rodičů	334
18.4.9 Hmotné zabezpečení pěstounské péče	336
18.4.10 Kontrola pěstounské péče	340
18.4.11 Zánik pěstounské péče	341
Vybraná literatura	342

ČÁST IV OPATROVNICTVÍ A PORUČENSTVÍ

19. Obecný výklad

Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.

348

20. Opatrovnictví

349

21. Poručenství

351

21.1 Vznik poručenství a osoba poručníka

351

21.2 Obsah poručenství

354

21.3 Zánik poručenství

355

Vybraná literatura

357

ČÁST V

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA

22. Sociálně-právní ochrana

Prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc.

360

22.1 Pojem sociálně-právní ochrany

360

22.2 Orgány sociálně-právní ochrany

360

22.3 Komu je určena sociálně-právní ochrana

361

22.4 Zásady sociálně-právní ochrany

362

23. Intervence státu do rodinných vztahů

364

23.1 Výchovná opatření

365

23.2 Ústavní a ochranná výchova

367

23.2.1 Ústavní výchova

367

23.2.2 Ochranná výchova

371

Věcný rejstřík

373